

Eftirlit með gjaldskrá alþjónustu

Fjaraskiptastofa

1. Inngangur

Samkvæmt 10 gr. reglugerðar nr. 1100/2022 um alþjónustu á sviði fjarskipta skal Fjarskiptastofa fylgjast með verðlagi og þróun smásöluverðs á fjarskiptaþjónustu innan alþjónustu samkvæmt II. kafla hjá öllum fjarskiptafyrirtækjum sem veita almenna fjarskiptaþjónustu og reka almenn fjarskiptanet, þar á meðal hjá alþjónustuveitendum. Að lágmarki skal stofnunarinn reglubundið vakta þróun smásöluverðs að því er varðar línugjald, nothæfa netaðgangspjónustu og símaþjónustu og skal Fjarskiptastofa sérstaklega fylgjast með hvort jafnræði endanotenda sem rétt eiga til alþjónustu sé tryggt með tilliti til landsbundins verðlags og tekna neytenda, sem og því hvort meiri hætta sé fyrir tiltekna hópa endanotenda en aðra um að geta ekki nýtt sér skilgreinda lágmarksþjónustu eins og kemur fram í 10. gr. reglugerðarinnar.

Við athugun Fjarskiptastofu á verðlagningu fjarskiptafyrirtækja á nothæfri netaðgangspjónustu skal miða við ódýrustu áskriftarleið fjarskiptafyrirtækja á markaði, enda uppfylli hún lágmarkskröfur skv. II. kafla reglugerðarinnar. Ef það er mat Fjarskiptastofu að aðgengi að skilgreindri lágmarksþjónustu sé ekki tryggt vegna verðlagningar á þjónustu innan alþjónustu, skal stofnunarinn hefja undirbúning að útnefningu alþjónustuveitanda til að tryggja að endanotendum standi til boða aðgengi að skilgreindri lágmarksþjónustu á viðráðanlegu verði. Ef það er niðurstaða stofnunarinnar að smásöluverð fyrir alþjónustu sé ekki viðráðanlegt fyrir tekjulága eða að neytendur með sérþarfir séu útilokaðir frá aðgangi að slíkri þjónustu getur stofnunarinn við útnefningu samkvæmt 11. gr. kveðið á um að boðið skuli upp á gjaldskrá fyrir þessa tilteknu hópa. Að lokum kemur fram í 10. gr. reglugerðarinnar að um birtingu sérstakrar gjaldskrár fer samkvæmt 73. gr. laga nr. 70/2022, um fjarskipti.

Til að framfylgja eftirlitsskyldu Fjarskiptastofu samkvæmt 10. gr. reglugerðarinnar gerði stofnunarinn verðsamanburð á sambærilegri fjarskiptaþjónustu á Norðurlöndunum og var verðlagning hennar borin saman við verðlagningu á fjarskiptaþjónustu á Íslandi. Í samanburðinum var stuðst við kaupmáttarjafnvægi¹ og valin var ódýrasta eða sambærileg fjarskiptaþjónusta í hverju landi fyrir sig fyrir heimasíma, farsíma og nothæfa netaðgangspjónustu.

Fjarskiptastofa styðst einnig við framfærsluviðmið² umboðsmanns skuldara við mat á aðgengi að lágmarksþjónustu á viðráðanlegu verði en framfærsluviðmiðið er hugtak sem er notað yfir þann kostnað sem er nauðsynlegur til að sjá fyrir grunnþörfum einstaklings eða fjölskyldu samkvæmt heimasíðu umboðsmanns skuldara og voru viðmiðin síðast uppfærð 2. júní 2025. Í framfærsluviðmiði umboðsmanns skuldara er miðað við allan kostnað vegna farsíma, internets, netbeinis og myndlykils, miðað er við verð fyrir einstakling og annað verð fyrir hjón eða sambýlisfólk óháð barnafjölda. Miðað við einstakling sem er barnlaus er framfærsluviðmiðið umboðsmanns skuldara fyrir samskiptakostnað 21.664 kr. á mánuði.

¹ Purchasing Power Parity (PPP).

² <https://island.is/framfaerlureiknival>

Verðsamanburður var framkvæmdur á þann máta að leitað var í samanburðarsíðuna Aurbjörg³ og aðrar svipaðar síður á hinum Norðurlöndunum og leitað eftir hagkvæmustu almennu áskriftunum sem er í boði án skilyrða eða takmarkana. Staðfest var á heimasíðu viðkomandi fjaraskiptafyrirtækja að upplýsingar á verðsamanburðarsíðunum væru réttar. Einungis var tekið tillit til stakra áskrifta, en fjaraskiptafyrirtækin bjóða mörg ýmis konar pakkatilboð eða fléttur áskrifta sem hentað geta mismunandi þörfum neytenda.

2. Heimasími

Tafla nr. 1 Símaþjónusta - Heimasími

Land	Fjaraskiptafyrirtæki	Áskriftarleið	Verð í mynt	EUR/PPP	Verð, ISK
Noregur	Nextgentel	Norden	99 NOK	6,45	932
Ísland		Hagkvæm almenn áskrift	1.990 ISK	7,94	1.146
Danmörk	Yousee	Forbrugsafregnet	164 DKK	15,25	2.203
Finnland	DNA	Kotipuhelin	25,10 EUR	19,60	2.830
Svíþjóð	Telia	Bredbandstelefoni	299 SEK	21,32	3.078

Heimild: Fjaraskiptastofa

Í töflu nr. 1 eru birtar niðurstöður fyrir samanburð á fjaraskiptaþjónustu fyrir heimasíma og þar kemur í ljós að verðlagning á fjaraskiptaþjónustu fyrir heimasíma innanlands er næst ódýrust hér á landi miðað við Norðurlöndin þegar tekið er tillit til kaupmáttarjafnvægis. Í samanburði fyrir heimasíma er gert ráð fyrir að notandi hafi greitt aðgangsgjald fyrir internet þjónustu.

3. Farsími

Tafla nr. 2 - Farsími

Land	Fjaraskiptafyrirtæki	Áskriftarleið	Verð í mynt	EUR/PPP	Verð, ISK
Svíþjóð	Hallon	5 GB / 300 mín.	109 SEK	7,77	1.122
Ísland		Hagkvæm almenn áskrift	1.990 ISK	7,94	1.146
Danmörk	Lycamobile	20 GB / ótakmarkað mín. og SMS	149 DKK	13,86	2.001
Finnland	Elisa	4GB Basic 10 Mb/s ótakm. gagnamagn	20 EUR	15,61	2.254
Noregur	Telenor	Fast 5GB , 250 Mb/s	379 NOK	24,70	3.566

Heimild: Fjaraskiptastofa

Í töflu nr. 2 eru birtar niðurstöður fyrir samanburð á fjaraskiptaþjónustu fyrir farsíma og þar kemur í ljós að verðlagning á fjaraskiptaþjónustu fyrir farsíma innanlands er í öðru sæti þegar tekið er tillit til kaupmáttarjafnvægis. Þrátt fyrir að þær áskriftarleiðir sem eru í samanburði fyrir farsíma séu ekki nákvæmlega eins þegar kemur að eiginleikum þjónustunnar t.d. er varðar innifalið gagnamagn eða tegund farsímanets, þ.e. 4G eða 5G sýnir samanburðurinn verðlagningu á sambærilegri farsímaþjónustu á Norðurlöndunum.

³ <https://aurbjorg.is/>

4. Nothæf netaðgangspjónusta

Tafla nr. 3 Nothæf netaðgangspjónusta

Land	Fjarskiptafyrirtæki	Áskriftarleið	Verð í mynt	EUR/PPP	Verð, ISK
Danmörk	Telenor	1 Gb/s, ótakmarkað gagnamagn	339 DKK	31,50	4.553
Svíþjóð	Bredband 2	500 Mb/s, ótakmarkað gagnamagn	454 SEK	32,40	4.674
Finnland	Valoo	500 Mb/s, ótakmarkað gagnamagn	47 EUR	36,60	5.288
Ísland		Hagkvæm almenn áskrift	10.590 ISK	42,20	6.098
Noregur	Lyse Altibox	500 Mb/s, ótakmarkað gagnamagn	1.159 NOK	75,50	10.906

Heimild: Fjarskiptastofa

Í töflu nr. 3 eru birtar niðurstöður fyrir samanburð á fjarskiptapjónustu fyrir nothæfa netaðgangspjónustu og þar kemur í ljós að verðlagning fyrir nothæfa netaðgangspjónustu innanlands er í fjórða sæti þegar tekið er tillit til kaupmáttarjafnvægis. Í samanburðinum fyrir internetpjónustu er miðað við nothæfa netaðgangspjónustu sem er skilgreind í III. kafla í lögum um fjarskipti nr. 70/2022 sem virkni, gæði og tæknilegir eiginleikar sem netaðgangspjónusta skal að lágmarki búa yfir þannig að þjónustan geti komið notendum að gagni í daglegu lífi.

Í samanburðinum er miðað við að notandi greiði fyrir netbeini og í tilviki innlendrar áskriftar innifelur hún aðgangsgjald. Þrátt fyrir að verðlagning á nothæfri netaðgangspjónustu sé næst dýrust á Íslandi er mismunur á verðlagningu milli landa ekki mikill. Hafa þarf í huga að kostnaður vegna netaðgangspjónustu er hærri hér á landi en almennt gerist á Norðurlöndunum vegna fjarlægðar landsins og kostnaðar vegna útlandasambanda.

5. Niðurstaða

Í samanburði á verðlagningu á fjarskiptapjónustu fyrir heimasíma, farsíma og nothæfri netaðgangspjónustu hér á landi og á Norðurlöndunum kom í ljós að verðlagning innanlands á þessari þjónustu er í samræmi við verðlagningu á sambærilegri fjarskiptapjónustu á Norðurlöndunum sem voru höfð til hliðsjónar í samanburðinum. Ef kostnaður fyrir heimasíma, farsíma og nothæfri netaðgangspjónustu samkvæmt samanburðinum er tekinn saman án tillits til kaupmáttarjafnvægis þá er samanlagður kostnaður fyrir þessar þjónustur undir framfærsluviðmiðum umboðsmanns skuldara. Fjarskiptastofa vill þó taka fram að sjónvarpspjónusta og kostnaður vegna myndlykils er ekki hluti af alþjónustu. Ef sá kostnaður væri undanþeginn samtölu umboðsmanns skuldara er heildarkostnaður þessara þriggja áskrifta samkvæmt samanburði stofnunarinnar enn undir framfærsluviðmiðum umboðsmanns skuldara.

Í ljósi verðsamanburðar Fjarskiptastofu telur stofnunin að smásöluverð fyrir alþjónustu sé viðráðanlegt fyrir tekjulága og einnig er það mat stofnunarinnar að neytendur með sérþarfir séu ekki útilokaðir frá aðgangi að slíkri þjónustu. Það er þ.a.l. niðurstaða Fjarskiptastofu að ekki sé ástæða til að hefja undirbúning að útnefningu alþjónustuveitanda til að tryggja að endanotendum standi til boða aðgengi að skilgreindri lágmarkspjónustu á viðráðanlegu verði í samræmi við 11. gr. reglugerðar nr. 1100/2022.